

1. Примери за успешни виетнамски инвестиции в чужбина.

- Виетнамски търговски банки. През последните 5 години, 5 виетнамски банки са в Топ 100 азиатски банки, като при тях е въпрос на пазарно присъствие да развият клонова мрежа или друг начин на присъствие в чужбина. Държавните BIDV bank, VIETCOMBANK, VietinBank имат офиси съответно в Мианмар и Русия, в Сингапур и Хонконг и във ФРГ, Франция, Мианмар.

Освен в съседните Лаос и Камбоджа, през последните 2 години се водят проучвания на пазарите за бъдещи придобивания на местни структури в Малайзия, Индонезия и Филипините. През 2017 г. за първи път в историята на Виетнам, виетнамски финансов консорциум ТХЕ ТИН ТХАНХ закупи мажоритарните акции в Oakwood State Bank, като я преименувайки я в Tin Thanh Oakwood Bank Corp. Има заявки на виетнамски банки за експанзия именно на пазарите в ЕС и САЩ, като по този начин следват обслужването на корпоративни клиенти и реализирането на бъдещи инвестиционни проекти. Банковата инвестиционна дейност се подкрепя от Държавната банка на Виетнам, която следи за кредитната дисциплина на инвестиращата банка и съотношението на лоши кредити в портфолиото ѝ, както и за реално наличие на обявения уставен капитал.

- ВИЕТТЕЛ (телекомуникации, свързан с Министерство на националната отбраната на Виетнам) е най-големият и успешен виетнамски инвеститор в чужбина (над 10 млрд. щ.д. акумулирани инвестиции), като притежава правата на мобилен оператор в 11 страни, с 35 млн. абоната (Лаос, Камбоджа, Мианмар, Източен Тимор, Хаити, Перу, Мозамбик, ЦАР, Камерун, Бурунди, Танзания). Компанията е в подготовка за навлизане на европейския и американски телекомуникационен пазар с хоризонт следващите пет години;

- ПЕТРОВИЕТНАМ. Посредством СОВВИЕТПЕТРО се инвестира в добива на нефт в Ямало-Ненетския район на Сибир от 2010 г. Общите инвестиции на компанията в чужбина са 5.28 млрд. щ.д.

- Частната компания ТН Milk инвестира през 2016 г. 2.7 млрд. щ.д. в закупуването на ферма, производствени капацитети и дистрибуторска мрежа (300 магазина) в Калужка област, Русия. При достигането на пълен капацитет на мощностите през 2019 г., ще се преработват 5 900 т. мляко на ден.

- ХОАНГ АН ЗИАЛАЙ Инвестмънт Груп. Инвестира средства в проекти в хотелиерството и недвижимите имоти в съседните страни. Акцент в момента поставя в реализирането на мащабен курорт от затворен тип в Мианмар (300 млн. щ.д.). Фирмата е един от големите инвеститори в чужбина, следвана от инвестиционния фонд VALCO, придобил през 2007 г. търговски център в Калифорния, САЩ за 64 млн. щ.д., както и няколко жилищни сгради в щата.

- МУОНГ ТАН ГРУП. Притежава 52 хотела 4 и 5 звезди във Виетнам, както и 3 хотела в Камбоджа.

- Vietnam Rubber Group, инвестирала в каучукови плантации и заводи за преработка в Камбоджа около 500 млн. щ.д., с намерение за разширяване на инвестициите.

- ВИНАМИЛК (държавно предприятие в млекопреработването), закупи през 2017 г. камбоджанската фирма CAMBODIA ANGKOR DAIRY PRODUCTS COMPANY за 10 млн. щ.д.;

- Kamadhenu Ventures Cambodia Ltd (KVCL), смесен виетнамско-индийски концерн в производството на захар от захарна тръстика. 6 предприятия във Виетнам и по едно в Камбоджа и Индонезия.

- ТХАН ЛИ ФАРМ. Закупуване на 2 птицеферми в Лаос на обща инвестиционна стойност от 50 млн. щ.д.

- СТ Груп, инвестиция в производство и дистрибуция на хранителни продукти в Мианмар, 12 млн. щ.д.

- множество виетнамски компании придобиват концесии за дървен материал в Гана и Габон, Африка.

- ИТ компанията FPT Group придоби през 2018 г. две софтуерни компании в САЩ на обща стойност 14 млн. щ.д. с намерение за развитието им на местния ИТ пазар.

Отделен пазарен сегмент е закупуването на имоти или инвестирането в финансови инструменти с цел получаване на златна виза, емиграционен статут или гражданство в съответна държава срещу направени инвестиции. През 2018 г. Виетнам бе лидер в този сектор, изпреварвайки Китай. Основни дестинации за уреждане на такъв статут срещу инвестиции са: - Австралия; - Канада; - САЩ, - Доминиканската република; - някои страни от ЕС (Португалия, Кипър, Малта).

2. Виетнамски инвестиции в ЕС. Позициониране на България.

Виетнамските инвестиции в ЕС са незначителни към момента и се насочват към регистриране на съвместни фирми в областта на логистиката и търговията на едро и дребно, основно с виетнамски стоки. Липсват значителни придобивания на пазара на недвижими имоти, в производства или селско стопанство. Единици фирми имат закупени малки площи с лозя (Италия и Испания), овощни градини (Италия).

В ИТ бизнеса особено активен в настоящия и бъдещи придобивания в ЕС е най-големият виетнамски концерн ВИНКОМ ГРУП. През 2018 г. фирмата придоби испанска компания за ИТ разработки и софтуерна дистрибуция за 5 млн. евро. Предстои налагането на технологични продукти на ВИНКОМ на европейския пазар, напр. виетнамските автомобили ВИНФАСТ, и търсенето на подходящи дистрибутори и снабдители за компоненти.

Към момента, в страните от Източна Европа, с наличие на по-стара виетнамска имиграция, присъстващият виетнамски бизнес е с често спекулативен характер. Особено това се отнася за Чехия, Словакия и в по-малка степен за Полша и Унгария. Аналогичен проблем съществува и във ФРГ, поради нелегален внос от Виетнам на високо акцизни стоки.

Според анализатори, положението с виетнамските инвестиции в ЕС рязко ще се подобри след влизането в сила на Споразумението за свободна търговия Виетнам ЕС (EVFTA). В него освен тарифна част за стоки и услуги има и раздели касаещи инвестиционния процес и други свързани елементи като авторски права, пазар на труда и др.

България като страна-член на ЕС, с най-ниски данъци и сравнително ниски експлоатационни разходи за поддържане на офиси и производство, с наличието на познаване на виетнамската култура и в частност на бизнес и трудовото поведение, е идеална дестинация за привличане на виетнамските инвестиции към момента и

в близък времеви хоризонт. Наличният към момента интерес се материализира в няколко основни информационни канала:

- Запитвания към СТИВ Ханой за реализиране на инвестиционни предложения. Особено активни в тази насока са няколко частни банки – TECHCOMBANK Lien Viet Bank и др. Това са инвестиции на собствениците на банките, а не следване на клиентска политика за банково обслужване в страните от проявен клиентски интерес. Преобладават запитвания от големи корпорации в енергетиката и пътното строителство за създаване на съвместни предприятия в България.

- Запитвания към новосъздадения на 5.1.2019 г. Център за насърчаване на търговията и инвестициите Виетнам – България. Тук се концентрират интереси на членове на дружеството и на свързани с тях лица и клиенти основно за инвестиции в България в областта на недвижимите имоти.

- Други информационни канали, като СМИ, интернет и адвокатски компании, които се явяват посредници в търговските отношения и евентуален бизнес процес. Особено активни в този канал са запитванията за оглеждане на рози и други етерично-маслени култури, машиностроене (кари и електромобили), хранително-вкусова промишленост.

Секторно насочване на виетнамския инвестиционен интерес към България:

- Закупуване на недвижими имоти. Тук интерес представляват жилищни и офис сгради, хотелски комплекси, производствени предприятия и складови площи, както и земеделски земи. Ще се търси партньорство с български инвеститори, строителни компании или брокерски фирми.

- Медицинско обслужване. Има конкретен инвеститорски интерес към изграждането на Център за източна медицина, с виетнамски инвеститори, предвождани от Виетнамския университет за традиционна медицина и препоръчани компании от МЗ на СР Виетнам. Проектът предвижда изграждането на клинично заведение и част за производство на лечебни препарати. Очаквана стойност на инвестицията - около 10 млн. евро.

- Обучение. Виетнамски фирми проявяват интерес за сътрудничество с български университетите за дистанционни платформи за обучение. В особено напреднала фаза са проучванията за това на Висше училище за застраховане и финанси, София.;

- ИТ компании. Има запитвания за изнасяне софтуер за компютърна защита и за системи за управление на производствени процеси от Виетнам в България.

- Инвестиции за получаване на гражданство (т.нар. „икономическо гражданство“). Въпреки дебатите в българското общество за този правен институт, Виетнам проявява интерес към България като инвестиционна дестинация. Желаетелите са запознати с условията а реализиране на инвестициите, като по този начин се предпазват кандидати от неразбрани елементи или от посредничеството на недоброжелателни фирми или ф.л.

- Инвестиции в логистична инфраструктура и др.

България има потенциал да се превърне в център за виетнамските инвестиции в ЕС. Очаква се с влизането в сила на редица регионални споразумения за свободна търговия от типа на СРТПР и EVFTA, виетнамските инвестиции в чужбина да се увеличат като сума и брой реализирани проекти. Препоръчително е България да

има готовност и стратегия за възползване от инвестиционните възможности по линия на двете споразумения. Като първа стъпка - с частни проекти в областта на производството, търговията и услугите, особено с оглед подпомагането на малките и средни предприятия в България. В сектори като селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост Виетнам дори може да се разглежда като инвестиционна алтернатива на Китай.

Посолството на Р България в СР Виетнам, и в частност СТИВ-Ханой, имат готовност, да подпомагат структурно и в детайли виетнамски инвестиционни предложения, насочени към България.

Изготвил: СТИВ – Ханой